

Patrik Bublíný

GEO

séria pracovných zošitov
pre 2. stupeň ZŠ a nižšie GOŠ

GRAFIA

Reklamná brožúra

Orbis Pictus I. Stropolitana

Autor

RNDr. Patrik Bubelíny, PhD.

Odborní lektori:

RNDr. Štefan Karolčík, PhD.
PaedDr. Miroslava Košťálová
Mgr. Jaroslav Kržka
Mgr. Zuzana Lenhartová
Mgr. Milan Urbánek

Dizajn

Martin Strihovský

Mapy

RNDr. Ľuboš Balážovič, PhD.
Mapker 3

Ilustrácie

Michal Tinák-Uhrín
Shutterstock
Thinkstockphotos

Fotografie

Shutterstock
Thinkstockphotos

Vydal

Orbis Pictus Istropolitana, s. r. o.
Miletičova 7, 821 08 Bratislava
v roku 2018 (N)

Zodpovední redaktori

RNDr. Gabriela Markusová
Mgr. Branislav Hriňák

Jazyková redaktorka

Mgr. Martina Korbová

Predtlačová príprava

MSG Design, s. r. o., Bratislava

Všetky práva vyhradené.
Kopírovať, rozmnožovať a šíriť
toto dielo alebo jeho časť
bez súhlasu vydavateľa je trestné.

Naše vydavateľstvo sa snaží
o maximálnu kvalitu a Váš názor nám
nie je ľahostajný. Vaše pripomienky
a návrhy radi uvítame na adrese
redakcia@orbispictus.sk.

Vážení učiteľia!

Predstavujeme Vám sériu pracovných zošitov Geografia pre ZŠ a GOŠ, ktorá prináša množstvo výhod a pokojne môže nahradiť poznámkový zošit žiaka:

- ♦ buduje konštruktivisticky individuálne poznatky a kompetencie žiaka,
- ♦ ponúka rôznorodé typy úloh, ktoré nenudia,
- ♦ umožňuje pracovať žiakom rozdielnym tempom,
- ♦ prináša úlohy rozličnej náročnosti,
- ♦ spája získané vedomosti a kompetencie v nových kontextoch a súvislostiach,
- ♦ využíva poznatky z iných predmetov a prierezových tém,
- ♦ vytvára priestor na samostatnú, skupinovú i frontálnu prácu,
- ♦ dáva impulzy na pátranie prostredníctvom problémových úloh,
- ♦ núti žiaka hľadať ďalšie informácie súvisiace s témou,
- ♦ stavia žiaka pred problémy reálneho sveta, ktoré treba riešiť,
- ♦ šetrí čas žiakovi i učiteľovi,
- ♦ vďaka *Zošitu pre učiteľa* uľahčuje učiteľovi prípravu na vyučovaciu hodinu,
- ♦ odhaľuje bohatstvo tém geografie a jej praktického využitia.

Zošit pre žiaka

Zošit pre učiteľa

e-orbispictus.sk

Patrik Bubelíny

GEO

séria pracovných zošitov
pre 2. stupeň ZŠ a nižšie GOŠ

GRAFIA

5

6

7

8

9

QR kód odkazujúci na doplnkové informácie súvisiace s úlohou.

Názov tematického celku.

Názov preberanej témy.

AUSTRÁLIA A OCEÁNIA

Oceánia

1. a) Vyfarbite mapu regiónov Oceánie určenými farbami v legende.

- Melanézia
- Mikronézia
- Polynézia

b) Každý z nezávislých štátov Oceánie vyfarbite podľa legendy z predchádzajúcej úlohy.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

2. a) Zistite názvy štátov pomocou vlajok a riešte úlohy.

♦ Čím sú si podobné názvy všetkých štyroch štátov?

b) Ktoré z uvedených štátov:

- ♦ sú ostrovné alebo súostrovné?
- ♦ sú prímorské?
- ♦ sú vzájomnými susedmi?
- ♦ susedia s ázijským štátom?
- ♦ ležia v pásme tropických lesov?

3. K názvom geografických pojmov Papuy-Novej Guiney priradte označenie pojmov: mesto, ostrov, pohorie, sopka, susedný štát, vrch.

Bougainville -	Centrálny chrbát -	Indonézia -
Lae -	Mt. Victoria -	Rabaul -

4. V riadku vyškrtnite nesprávny pojem a uveďte názov štátu Oceánie, ktorý spája ostatné pojmy.

- ♦ Gilbertove o., Lagúnové o., o. Line, Phoenixské o.
- ♦ Fais, o. Mortlock, Nová Kaledónia, Pohnpei, Yap
- ♦ Auckland, Mt. Cook, Napier, Perth, Taupo
- ♦ Jayapura, Nová Guinea, o. sv. Mateja, Port Moresby

Atol je typ ostrova v tropických moriach a oceánoch, ktorý vznikol postupnou premenou podmorskej sopky. Skladá sa z koralového útesu, ktorý obklopuje lagúnu. Zaplnením lagúny materiálom sa časom atol zmení na koralový ostrov.

Žiaci dotvárajú mapu na základe vybraných kritérií. Precvičujú si kompetenciu triedenia a usúvzťažňujú si nadradené a podradené pojmy.

Úloha podporujúca objavovanie a pátranie žiaka, pričom sám navrhuje spôsob riešenia problému.

Úloha overujúca schopnosť žiaka nájsť spoločný prvok radu pojmov a vylúčiť nehodiaci sa. Obsahuje aj pomôcku a zároveň prvok spätnej kontroly.

Vysvetlenie nového kľúčového pojmu, ktorý žiak využije pri vypracovaní úlohy. Výkladový text trénuje prácu s vecným textom, ktorý je východiskom na aplikáciu v nasledujúcich úlohách.

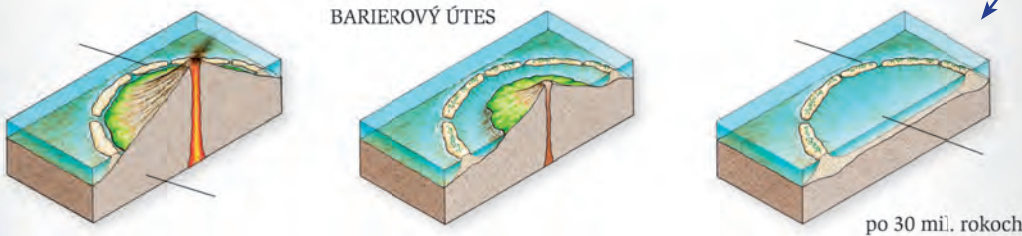

Úloha overujúca pochopenie vecného textu a poznatkov. Súčasne trénuje čítanie s porozumením a schopnosť doplniť pojem/slovo v správnom tvare. Dokonca predpokladá aj prípadné vyhľadanie neznámych informácií.

5. a) Doplníte text popisujúci vznik atolu.

Silná sopečná erupcia umožní, aby sa podmorská **sopečná sopka** vynorila až nad hladinu oceána. Po jej vyhasnutí sa okolo ostrova začne vytvárať koralový **útes**. Sopka sa pôsobením erózie začne postupne strácať pod hladinou, koralové sa rozrastajú a vytvárajú hranice zvané **korálové prstenca**. Keď sopka úplne zmizne pod hladinou, hovoríme o vzniku koralového prstenca zvaného **atol**. Obkolesuje **oceány v rozmedzí 30° s. š. a 30° j. š.** Celý proces trvá aj niekoľko **rokov**.

b) Doplníte do obrázkov pojmy z označených častí textu.

Práca s názorným ikonickým textom a schémami, ktoré prezentujú zložitý text. Plnia funkciu vizualizácie abstraktného. Významne prispievajú k pochopeniu zložitých geografických procesov.

6. Na obrázku sú znázornené čiastkové trasy okružnej plavby medzi hlavnými mestami vybraných štátov Oceánie. Okružná plavba začína v meste Suva.

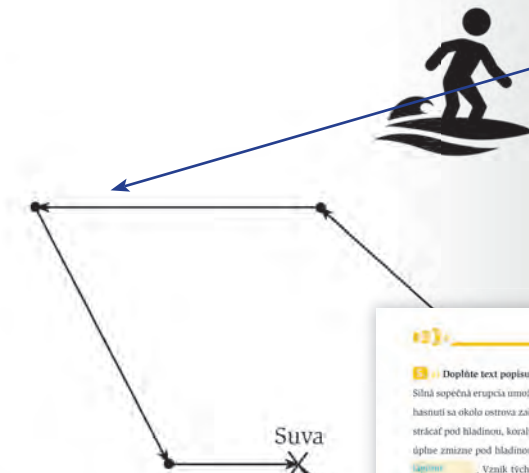
a) K jednotlivým bodom priradiť pomenovanie ďalších miest plavby: Apia, Honiara, Nukú'alofo, Vaiaku, Vila.

b) Vypočítajte azimut medzi jednotlivými mestami podľa obrázka.

c) Zakreslite polohu a pomenujte hlavné mesto Nauru. Z ktorého hlavného mesta okružnej plavby je k nemu najbližšie?

d) Štáty okružnej plavby (vrátane Nauru) rozriedite na štáty:

- ♦ Melanézie: .....
- ♦ Mikronézie: .....
- ♦ Polynézie: .....

- e) Ktorý zo štátov:**
- ♦ bol navštívený pred opätovným príchodom do štátu s hlavným mestom Suva?
  - ♦ je najbližšie k rovníku?

5. a) Doplníte text popisujúci vznik atolu.

Silná sopečná erupcia umožní, aby sa podmorská **sopečná sopka** vynorila až nad hladinu oceána. Po jej vyhasnutí sa okolo ostrova začne vytvárať koralový **útes**. Sopka sa pôsobením erózie začne postupne strácať pod hladinou, koralové sa rozrastajú a vytvárajú hranice zvané **korálové prstenca**. Keď sopka úplne zmizne pod hladinou, hovoríme o vzniku koralového prstenca zvaného **atol**. Obkolesuje **oceány v rozmedzí 30° s. š. a 30° j. š.** Celý proces trvá aj niekoľko **rokov**.

b) Doplníte do obrázkov pojmy z označených častí textu.

6. Na obrázku sú znázornené čiastkové trasy okružnej plavby medzi hlavnými mestami vybraných štátov Oceánie. Okružná plavba začína v meste Suva.

a) K jednotlivým bodom priradiť pomenovanie ďalších miest plavby: Apia, Honiara, Nukú'alofo, Vaiaku, Vila.

b) Vypočítajte azimut medzi jednotlivými mestami podľa obrázka.

c) Zakreslite polohu a pomenujte hlavné mesto Nauru. Z ktorého hlavného mesta okružnej plavby je k nemu najbližšie?

d) Štáty okružnej plavby (vrátane Nauru) rozriedite na štáty:

- ♦ Melanézie: **Fidži, Salomonsove ostrovy, Vanuatu**
- ♦ Mikronézie: **Maršallov ostrov**
- ♦ Polynézie: **Samoa, Tonga, Továli**

e) Ktorý zo štátov:

- ♦ bol navštívený pred opätovným príchodom do štátu s hlavným mestom Suva? **Vanuatu**
- ♦ je najbližšie k rovníku? **Samoa**

Úloha zhrňujúca a aplikujúca rôzne poznatky a trénujúca rozličné kompetencie: orientácia na mape, schopnosť abstrakcie, rozhodovanie na základe zohľadnenia indícií.

Náročná úloha.

Zošíť pre učiteľa s riešeniami úloh.

1. Vyčiarknite štáty, ktoré nezaraďujeme:

a) do regiónu západná Európa.

Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Spojené kráľovstvo

b) do regiónu Benelux.

Belgicko, Holandsko, Írsko, Monako, Luxembursko

2. Štáty západnej Európy roztriedte na monarchie a republiky.

Monarchie: _____

Republiky: _____

3. Vytvorte logické trojice (názov organizácie - mesto - štát).

- A. Amnesty International
- B. Európska investičná banka
- C. Európsky súd pre ľudské práva
- D. Greenpeace
- E. Interpol
- F. Medzinárodný súdny dvor
- G. Organizácia Severoatlantickej zmluvy

- 1. Amsterdam
- 2. Brusel
- 3. Haag
- 4. Londýn
- 5. Lyon
- 6. Luxemburg
- 7. Štrasburg

- I. Belgicko
- II. Francúzsko
- III. Holandsko
- IV. Luxembursko
- V. Spojené kráľovstvo

A - - B - - C - - D - - E - - F - - G - -

4. Doplňte pojmy do tabuľky.

- ♦ značka: Côte d'Or, Guinness, L'Oréal, Philips, Rolls-Royce
- ♦ miesto výroby: Belgicko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Spojené kráľovstvo
- ♦ typ výrobku: automobil, čokoláda, elektronika, kozmetika, pivo

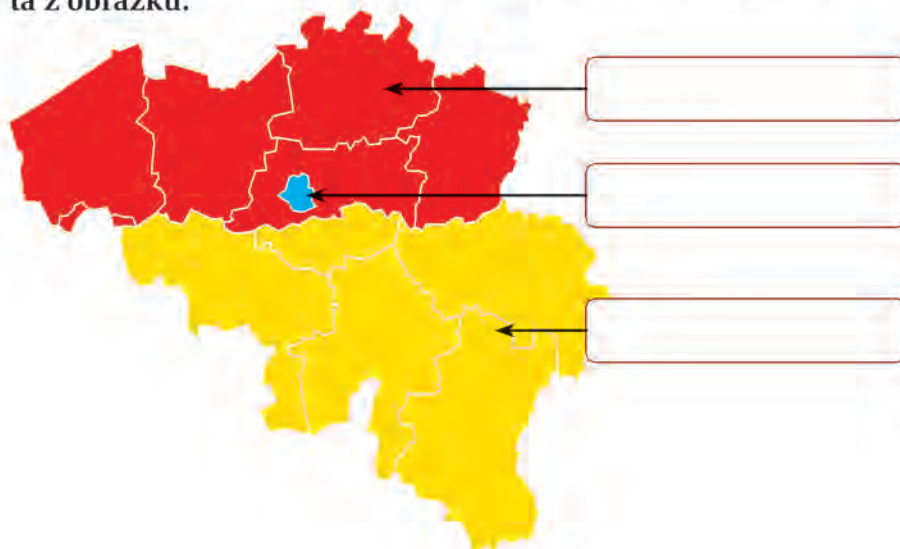

značka					
štát					
výrobok					

5. Na obrázku sú farebne odlíšené dve historické krajiny jedného štátu a jeho hlavné mesto.

a) Určte ich názvy.

b) K tvrdeniam vpravo uveďte správny názov regiónu alebo mesta z obrázku.

I. Región je pokladaný za ekonomicky vyspelejší.

II. Susedí s Luxemburskom.

III. Leží pri pobreží mora.

IV. Na jeho území sa nachádza i slávne Atómium.

V. V regióne ležia Antverpy, Bruggy i Gent.

GEOGRAFIA 7

1. Vychárknite štáty, ktoré nezaraďujeme:

a) do regiónu západná Európa.

Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Spojené kráľovstvo

b) do regiónu Benelux.

Belgicko, Holandsko, Írsko, Monako, Luxembursko

2. Štáty západnej Európy roztriedte na monarchie a republiky.

Monarchie: Belgicko, Holandsko, Monako,

Luxembursko, Spojené kráľovstvo

Republiky: Francúzsko, Írsko

3. Vytvorte logické trojice (názov organizácie – mesto – štát).

- A. Amnesty International
- B. Európska investičná banka
- C. Európsky súd pre ľudské práva
- D. Greenpeace
- E. Interpol
- F. Medzinárodný súdny dvor
- G. Organizácia Severoatlantickej zmluvy

- 1. Amsterdam
- 2. Brusel
- 3. Haag
- 4. Londýn
- 5. Lyon
- 6. Luxemburg
- 7. Štrasburg

- I. Belgicko
- II. Francúzsko
- III. Holandsko
- IV. Luxembursko
- V. Spojené kráľovstvo

A - **4** - **V** B - **6** - **IV** C - **7** - **III** D - **1** - **III** E - **5** - **II** F - **3** - **III** G - **2** - **I**

4. Doplňte pojmy do tabuľky.

- ♦ značka: Côte d'Or, Guinness, L'Oréal, Philips, Rolls-Royce
- ♦ miesto výroby: Belgicko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Spojené kráľovstvo
- ♦ typ výrobku: automobil, čokoláda, elektronika, kozmetika, pivo

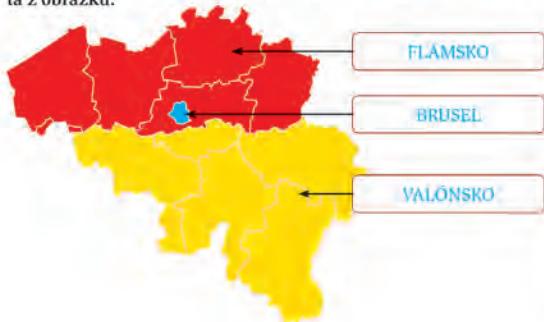

značka	Côte d'Or	Guinness	L'Oréal	Philips	Rolls-Royce
štát	Belgicko	Írsko	Francúzsko	Holandsko	Spojené kráľ.
výrobok	čokoláda	pivo	kozmetika	elektronika	automobil

5. Na obrázku sú farebne odlíšené dve historické krajiny jedného štátu a jeho hlavné mesto.

a) Určte ich názvy.

b) K tvrdeniam vpravo uveďte správny názov regiónu alebo mesta z obrázku.

I. Región je pokladaný za ekonomicky vyspelejší.

Flámsko

II. Susedí s Luxemburskom.

Valónsko

III. Leží pri pobreží mora.

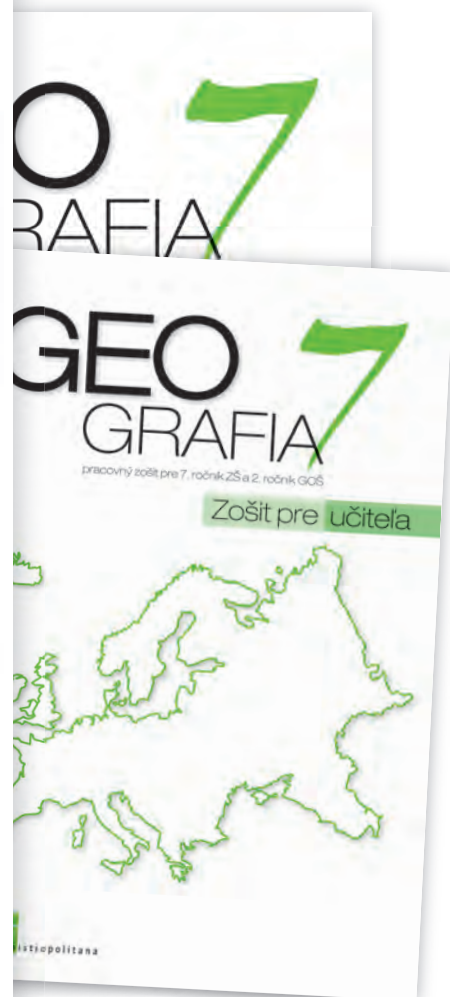
Flámsko

IV. Na jeho území sa nachádza i slávne Atómium.

Brusel

V. V regióne ležia Antverpy, Bruggy i Gent.

Flámsko

Ako získate Zošit pre učiteľa zadarmo?

Kúpou 20 pracovných zošitov v našom e-shope získate **Zošit pre učiteľa** a **Licenčný kód** k materiálom na stiahnutie zadarmo. Tak získate prístup k materiálom na stránke **e-orbispictus.sk**.

+

Licenčný kód

🔒

Zošit pre učiteľa

Zošit pre žiaka

Zatvorené a otvorené úlohy

7. Druhovou príbuznou ťavy dvojhrebaj (*Camelus bactrianus*) je ťava jednohrbá (*Camelus dromedarius*), obe príbuzné však obývajú rozdielne oblasti.

(*Camelus dromedarius*)

(*Camelus bactrianus*)

a) Nasledujúce oblasti priradíte k druhom tiav podľa ich výskytu.

Gibsonova púšť, Gobi, Rub al-Chálí, Sahara, Sýrska púšť, Taklamakan

Ťava jednohrbá: .....

Ťava dvojhrebá: .....

b) Zakrúžkujte správnu odpoveď. Ťavie hrby slúžia ako zásobáreň: vody   krvi   tuku

c) Z poprehadzovaných písmen zložte hovorové označenie pre jednohrbú ťavu. RÁDMEDOR

Je to: .....

d) Koľko rokov sa ťavy priemerne dožívajú? .....

e) Koľko kilogramov priemerne vážia? .....

f) Ktoré časti tela má ťava najlepšie prispôsobené na prežitie v púšťach?

.....

.....

.....

.....

.....

g) Zakrúžkujte správnu odpoveď.

Akú vzdialenosť dokáže prejsť ťava za jeden deň s nákladom asi 300 kg?

5 km   50 km   500 km   5 000 km

h) Doplňte text. Ťava jednohrbá žije vo voľnej prírode už len na najmenšom svetadieli, je to

A..... Ťavu dvojhrebú môžete vo voľnej

prírode stretnúť na území štátu M.....

Medzipredmetové úlohy a prierezové témy

c) Aj moslimovia sa v dejinách rozdelili na dve vetvy – na sunitov a šiítov. Nasledujúce výroky označte písmenom S (suniti) alebo Š (šiiti) podľa toho, s ktorou vetvou islamu sú spojené.

- Riadia sa sunnou (tradiáciou) a odmietajú názory a tradície menšinových skupín.
- Za vodcov islamu považujú len potomkov Mohamedovej dcéry Fatimy a jeho zaťa Alího.
- Medzi moslimami prevažujú v Iráne, Azerbajdžane, Bahrajne a Iraku.
- Z celkového počtu moslimov ich je viac.

11. Ktoré mesto juhozápadnej Ázie „spája“ židov, kresťanov i moslimov? Tvrdenie zdôvodnite.

Abú Zabí Bagdad Istanbul Jeruzalem Rijád Saná

d) Aký je rozdiel medzi slovami?

žid

Žid

MEDZIKULTÚRNA VÝCHOVA

DEJEPIS

11. Objaviteľov *Bartolomej Diaz, Vasco da Gama, David Livingstone a Henry Stanley* správne priradíte k charakteristikám.

a) Ako prvý Európan prešiel púšťou Kalahari, preskúmal rieku Zambezi a objavil Viktóriine vodopády.

b) Ako prvý Európan v r. 1488 oboplával Mys dobrej nádeje, pôvodne nazvaný Búrlivý mys.

c) Cestovateľ na svojej ceste k ústiu Konga uskutočnil aj výskum jazera Tanganika.

d) Moreplavec, ktorý oboplával juh Afriky a dorazil v roku 1498 do indického Kalikatu.

e) Z uvedených objaviteľov boli Britmi:

a Portugalcami:

BIOLOGIA

8. V Afrike žije niekoľko živočíchov, pred ktorými by mal byť človek ostražitý. Riešte úlohy.

a) Spojte šípku siluetu živočícha s odtlačkom jeho stopy.

b) Priradte ku charakteristike označenie živočícha z úlohy a) a živočícha pomenujte.

Veľká korisť mu vystačí na dva týždne, do koristi sa zahryzne, usmrtí a roztrhá. Korisť vytiahne do koruny stromu, kde ju ihneď zožerie alebo ukryje.

Je prežúvavcom, združuje sa v skupine 20 – 30 jedincov. Pred nepriateľom, zväčša levom, dokáže bežať rýchlosťou aj 50 km/hod.

Je extrémne nepredvídateľný živočích, je krátkozraký. Pokiaľ zistí, že je niekto v jeho blízkosti, zaútočí na nepriateľa rohami.

Má veľmi dobrý sluch, počuje aj zvuky človekom nepočuté, je bylinožravec, no pre svoju váhu (4 – 7 ton) vzbudzuje u človeka rešpekt.

Je mäsožravec, zo skupiny lovia najmä samice, no prví sa z úlovku najedia samci. Pre človeka je nebezpečný v čase nedostatku potravy vo voľnej prírode.

1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

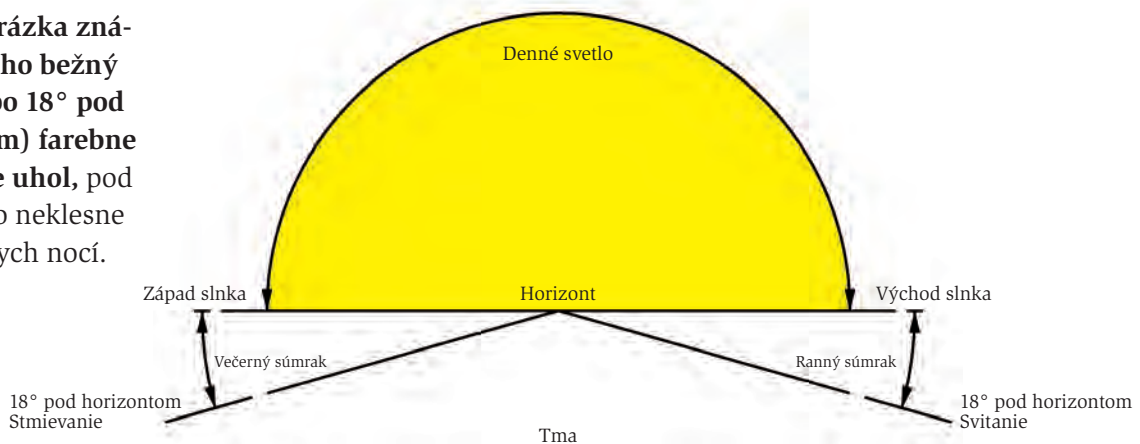
c) K živočíchom v predchádzajúcej úlohe priradte druhové názvy.

-

GEOgrafia 6, s. 17.

GEOgrafia 6, s. 5

4. Do obrázka znázorňujúceho bežný súmrak (po 18° pod horizontom) farebne zvýraznite uhol, pod ktorý slnko neklesne v čase bielych nocí.

GEOMETRIA

GEOgrafia 7, s. 61

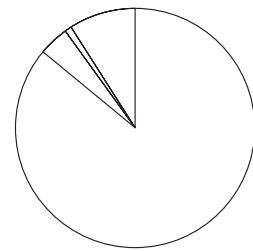
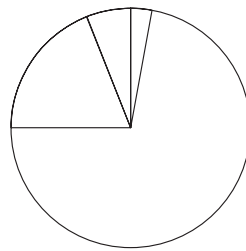
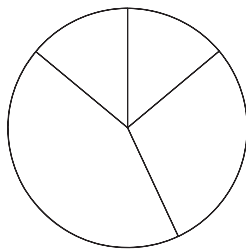
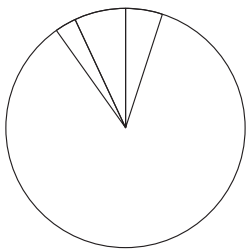
Práca s grafmi, schémami a externými zdrojmi

5. Tabuľka znázorňuje percentuálny podiel veriacich jednotlivých náboženstiev vo vybraných štátoch Balkánskeho polostrova.

Ku každému kruhovému diagramu uveďte názov štátu, ktorého náboženskú štruktúru zobrazuje. Diagramy vyfarbite podľa farebného zadania.

	Bosna a Hercegovina	Čierna Hora	Chorvátsko	Srbsko
Rímskokatolíci	14	3	86	5
Pravoslávni	29	72	4	85
Moslimovia	43	19	1	3
Iné a nezistené	14	6	9	7

- ♦ Ktorý z uvedených štátov má podiel rímskokatolíkov vyšší ako 50 %? .....
- ♦ Aký je percentuálny rozdiel počtu pravoslávnych v Bosne a Hercegovine a Srbsku? .....
- ♦ V ktorom zo štátov žije najnižší podiel moslimov a pravoslávnych? .....

GEOgrafia 7, s. 73

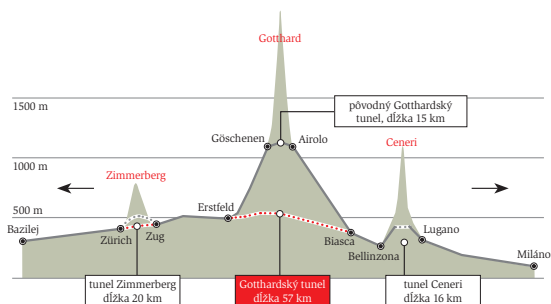

7. S pomocou textu a obrázku riešte úlohy.

Gotthardský pätný tunel vo Švajčiarsku sa v roku 2016 stal najdlhším železničným tunelom na svete. Cesta cez tunel trvá 17 minút a nahradila pôvodnú pomalú cestu cez serpentíny z roku 1882.

a) Vyznačte správne odpovede:

- ♦ Výhodou nového tunela je najmä skrátenie času dopravy.
- ♦ Gotthardský pätný tunel postavili 131 rokov po výstavbe pôvodného Gotthardského tunela.
- ♦ Tunely Zimmerberg a Ceneri majú dĺžku spolu viac ako 30 km
- ♦ Jednou z okrajových staníc pätného tunela je Erstfeld.
- ♦ V určitom úseku trate je nový tunel v nadmorskej výške nižšej ako 500 m.
- ♦ Lugano leží na úpätí Zimmerbergu.

c) Odpovedzte na otázky:

- ♦ Ako sa nazýva jediné talianske mesto na obrázku? .....
- ♦ Ktoré dva európske riečne veľtoky pramenia v blízkosti Gotthardského horského masívu? .....
- ♦ V ktorých európskych veľhorách bol vystavaný Gotthardský tunel? .....

b) K šípkam v obrázku doplňte orientáciu sever (S), juh (J).

GEOgrafia 7, s. 19

3. a) Spojte šípkou názov mesta s jeho polohou v mape.
b) Porovnajte klimadiagramy a odpovedzte na otázky.

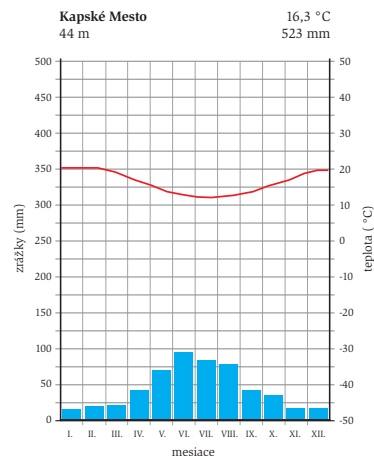
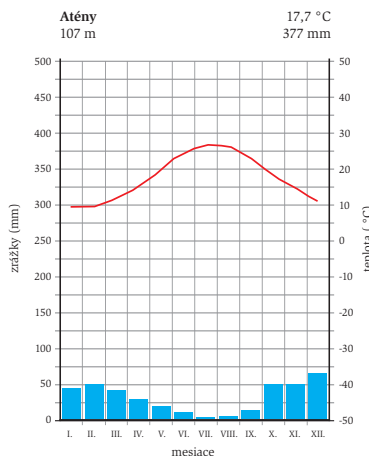

♦ V ktorých troch mesiacoch roku je priemerná teplota v °C najvyššia v Aténach?

.....
v Kapskom Meste?

♦ Aké ročné obdobie je v čase najchladnejšieho mesiaca v Aténach a v Kapskom Meste?

.....

GEOgrafia 5, s. 68

Práca s mapou

13. Mapa afrických štátov obsahuje 7 chýb. Nájdite ich a opravte.

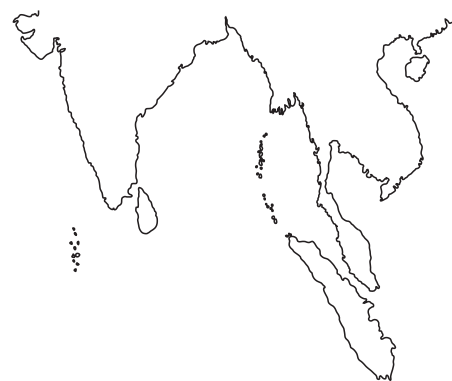
Príslovie je ustálené slovné spojenie, ktoré obrazne pomenúva nejaký jav so zámerom poučiť. Každý región či národ má vlastné príslovia.

PRECVIČOVANIE ZNALOSTÍ

GEOgrafia 6, s. 37

5. V slepej mape farebne odlište:

- a) ostrovy
  - b) polostrovy
  - c) súostrovia (skupiny ostrovov).
- Pomenujte ich.

ostrovy polostrovy súostrovia

SLEPÁ MAPA

GEOgrafia 5, s. 17

6. a) Pomocou textu dotvorte legendu mapy. V mape správne vyfarbite členské štáty aliancie.

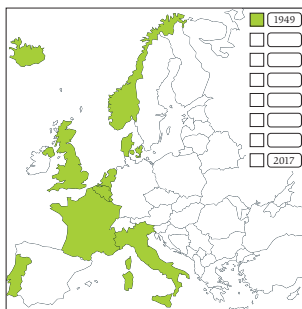
Zakladateľmi Severoatlantickej aliancie (NATO) boli v roku 1949 USA, Kanada a 10 európskych štátov farebne vyznačených na mape. Pri prvom rozširovaní, po troch rokoch po vzniku, vstúpili do aliancie spoločne Grécko a Turecko. O tri roky nato Nemecko. Potom sa aliancia rozširovala až o dvadsiatym rokoch, keď sa jej súčasťou stal najrozľahlejší štát Pyrenejského polostrovia.

Slovensko sa členom Severoatlantickej aliancie stalo v rovnakom roku ako členom Európskej únie. Spoločne s ním sa členmi NATO stali Bulharsko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Rumunsko a Slovinsko. Česko a náš severný i južný sused vstúpili spoločne do NATO o päť rokov skôr. Pri poslednom rozširovaní aliancie v roku 2017 vstúpila do nej Čierna Hora, osem rokov predtým Albánsko a Chorvátsko.

b) Vymenujte zakladajúce európske štáty Severoatlantickej aliancie.

c) Koľko štátov:

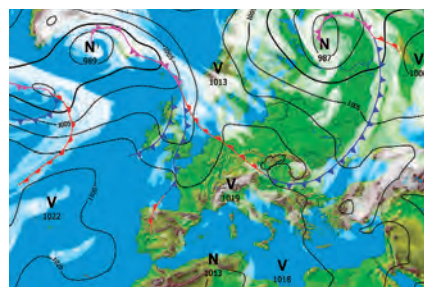
- ♦ je súčasťou Severoatlantickej aliancie v súčasnosti? .....
- ♦ vstúpilo do aliancie v roku 2004? .....
- ♦ sa stalo členmi aliancie pri štvrtom rozširovaní? .....
- ♦ aliancie je mimoeurópskych? .....

PRÁCA S TEXTOM A MAPOU

GEOgrafia 7, s. 23

Synoptická mapa je typ meteorologickej mapy, v ktorej sú čiarami nazvanými izobary zakreslené tlakové útvary - tlaková výš a tlaková níž. Izobary spájajú miesta s rovnakým atmosférickým tlakom.

PRÁCA S RÔZNYMI TYPMI MAP

GEOgrafia 7, s. 7

Čítanie s porozumením

PRÁCA S TEXTOM

6. Prečítajte si úryvok o japonskom školskom systéme a riešte úlohy.

Japonské deti nastupujú do prvého ročníka základnej školy v apríli po dovŕšení šiestich rokov. V bežnej triede sa učí 30 - 40 detí. Základnými predmetmi sú japonský jazyk, matematika, prírodovedné a spoločenskovedné predmety, hudobná výchova, výtvarná a umelecká výchova, telesná výchova a náuka o vedení domácnosti (deti sa tu učia základom varenia a ručných prác). Na mnohých základných školách sa vyučuje anglický jazyk.

V japonských školách sú žiaci rozdelení do menších skupín, ktoré sa zapájajú do rôznych aktivít. Súčasťou výučby je napríklad upratovanie tried, chodieb i celého školského areálu. V mnohých základných školách sa žiaci stravujú spoločne v triedach. Stravu pripravuje škola alebo miestne „školské stravovacie centrum“. Malé skupiny žiakov sa striedajú v službách a obsluhujú svojich spolužiakov. Školské obedy sú veľmi obľúbené. Pozostávajú zo širokého výberu zdravých a výživných jedál.

Počas roka školy organizujú mnoho podujatí. Žiaci najvyšších ročníkov základných, nižších a vyšších stredných škôl chodia na niekoľkodňové výlety do kultúrnych centier ako Tokio a Nara alebo do lyžiarskych stredísk. Väčšina študentov nižších a vyšších stredných škôl nosí školské uniformy. Chlapci nosia nohavice a saká so stojatým golierom, dievčatá kabátik a sukňu.

a) V ktorom kalendárnom mesiaci začína v Japonsku školský rok?

A. január B. marec C. apríl D. september

b) Ktorý cudzí jazyk sa učia japonskí školáci na väčšine základných škôl?

c) Ktoré činnosti vykonávajú japonskí žiaci oproti slovenským žiakom navyše?

.....
 .....

d) Uveďte výhody a nevýhody nosenia školských uniform.

výhody: .....

.....
 .....

nevýhody: .....

.....
 .....

GEOgrafia 6, s. 76

Testové úlohy

OVEROVANIE VEDOMOSTÍ

6. Zakrúžkujte správnu odpoveď.

Zem rotuje okolo svojej osi v smere:

- a) od juhu na sever
- b) od západu na východ
- c) od severu na juh
- d) od východu na západ

Jedno otočenie Zeme okolo osi sa nazýva:

- a) mesiac
- b) rok
- c) deň
- d) týždeň

Jedno otočenie Zeme okolo osi trvá:

- a) 24 hod. 0 min. 0 s.
- b) 24 hod. 5 min 6 s.
- c) 23 hod. 56 min. 4 s.
- d) 23 hod. 46 min. 5 s.

Dôsledkom rotácie Zeme je striedanie:

- a) leta a zimy
- b) štyroch ročných období
- c) dňa a noci
- d) polárneho dňa a noci

Najkratší tieň vrhajú predmety:

- a) napoludnie
- b) ráno
- c) pri západe slnka
- d) popoludní

GEOgrafia 5, s. 10

OVEROVANIE VEDOMOSTÍ

2. Do ktorého podnebného pásma (studené, mierne, teplé) patria tieto ázijské územia?

a) Malajský polostrov

b) ostrov Hokkaidó

c) Arakanské vrchy

d) Severosibírska nížina

GEOgrafia 6, s. 45

Náročnejšie úlohy

10. a) Izraelská tajná služba Mosad patrí k najlepším spravodajským službám na svete. Tajné služby na svoje dorozumievanie využívajú premyslený spôsob šifrovania správ. Rozšírite správu. Pozor! Diakritické znamienka si musíte domyslieť.

- a) I7L7 ES1Y6 b) XJZV c) LNL2IW9F4 d) 6Y0RH e) 0YN1LHIWY f) RT9A7 g) SNLW
 h) GS2LHYH i) I9NSL j) 0RBRH k) ILC1IWL LNL2SL l) 694NLG m) XJMU
 n) XJUK o) XJKP p) LHS 6 0R1HR0 r) E 6Y0RH s) SENLRG t) HRANR4NLG

A - P	G - L	M - 5	S - I	Y - O	4 - H
B - M	H - N	N - R	T - G	Z - 4	5 - Q
C - U	I - S	O - W	U - 6	0 - J	6 - V
D - 2	J - 9	P - 3	V - 8	1 - D	7 - T
E - Z	K - 7	Q - 0	W - K	2 - B	8 - X
F - C	L - A	R - E	X - 1	3 - F	9 - Y

Izrael označovaný ako a) ..... vznikol v roku b) .....
 Vznik tohto štátu však vyvolal nevlhu okolitých c) ..... štátov, ktoré s ním viedli niekoľko d) ..... Na druhý deň po vzniku štátu ho napadli e) .....
 f) ..... , g) ..... , h) ..... , i) .....

GEOgrafia 6, s. 64

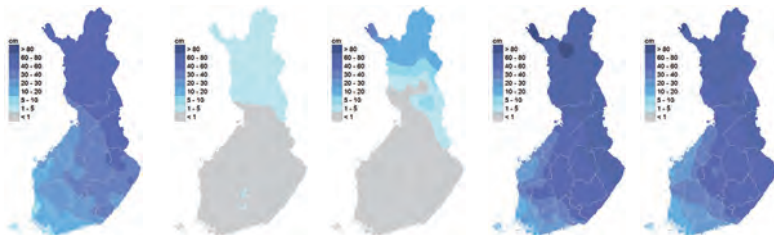
OSVOJOVANIE VEDOMOSTI

11. Na 1 km² sa nachádza spolu 12 štvorposchodových budov. V každej z budov je poschodie, v ktorom býva spolu počet zobrazených ľudí. Na každom ďalšom poschodí býva 10 ľudí. Na prízemí nežije nikto. Aká je hustota zaľudnenia tohto územia?

APLIKÁČNÁ ÚLOHA

POROVNÁVANIE

2. a) Na jednotlivých mapách je vyznačené množstvo snehovej pokrývky počas roka vo Fínsku. Doplňte do prázdnych polí správny dátum z možností: 15. 1. / 15. 2. / 15. 5. / 15. 10.

15. 3.

b) Odpovedzte.

- ♦ Ktorá časť Fínska je typická najväčšou hrúbkou snehovej pokrývky? .....
- ♦ V ktorom kalendárnom mesiaci sa dá vo Fínsku očakávať najviac snehovej pokrývky? .....
- ♦ V ktorých kalendárnych mesiacoch je Fínsko pravdepodobne bez snehovej pokrývky? .....

GEOgrafia 7, s. 56

SPRACOVANIE POZOROVANÍ

GEOgrafia 5, s. 83

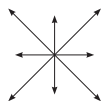
12. Na pravé poľudnie je vo francúzskom prímorskom meste Nice na jednej z ulíc v centre zobrazená dopravná situácia.

a) Určte hlavné a vedľajšie svetové strany k smerovej ružici.

b) Hlavná cesta je orientovaná v smere SZ - JV. Koľko áut sa nachádza na vedľajšej ceste v zobrazenej situácii? .....

c) Koľko áut smeruje na

- ♦ severozápad? .....
- ♦ juhozápad? .....
- ♦ juhovýchod? .....

d) Zakrúžkujte svetovú stranu, na ktorú by ste sa vydali, ak by ste sa chceli najkratšou cestou dostať k pobrežiu.

e) Aký názov má pobrežie Stredozemného mora pri meste Nice? .....

f) Vyfarbite v mape ten zo symbolov ○, ktorý zodpovedá umiestneniu dopravnej značky na obrázku.

APLIKÁČNÁ ÚLOHA

GEOgrafia 5, s. 23

1. Pomocou indícií zistíte názov mesta.

- a) Sagrada Familia, futbalový klub, Katalánsko - _____
- b) Biely dom, Kapitol, hlavné mesto - _____
- c) Budova opery, Harbour Bridge, Port Jackson - _____

2. Vytvorte logické trojice:

kultúrna pamiatka	štát	mapová značka
A. Hohenzollern	1. Grécko	I. ☼
B. Montserrat	2. Nemecko	II. ♂
C. Mykény	3. Španielsko	III. ⬆

A - -

B - -

C - -

3. a) Niektoré svetové veľkomestá môžeme vďaka známym pamiatkam ľahko identifikovať.

Doplňte tabuľku.

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

	Symbol	Mesto	Štát	Úradný jazyk
a)	Perla východu			
b)				
c)				
d)				
e)	Chrám sv. Petra		Vatikán	
f)				
g)		Gíza		

b) Ktorá z uvedených pamiatok je najstaršia?

c) Ktoré tri z pamiatok sa nachádzajú v hlavných mestách?

d) Ku ktorej pamiatke musíme ísť loďou pretože je postavená na ostrove?

Každý štát sveta si rôznymi zákonmi chráni prírodné i kultúrne pamiatky, ktoré sú dedičstvom pre ďalšie generácie. Niektoré z týchto pamiatok sú chránené jednou z najvyšších foriem - sú zapísané v Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.

4. a) Čo znamená skratka UNESCO?

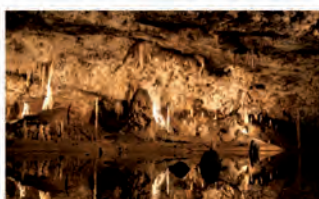
b) V ktorom štáte a meste je sídlo UNESCO?

F _____, P _____

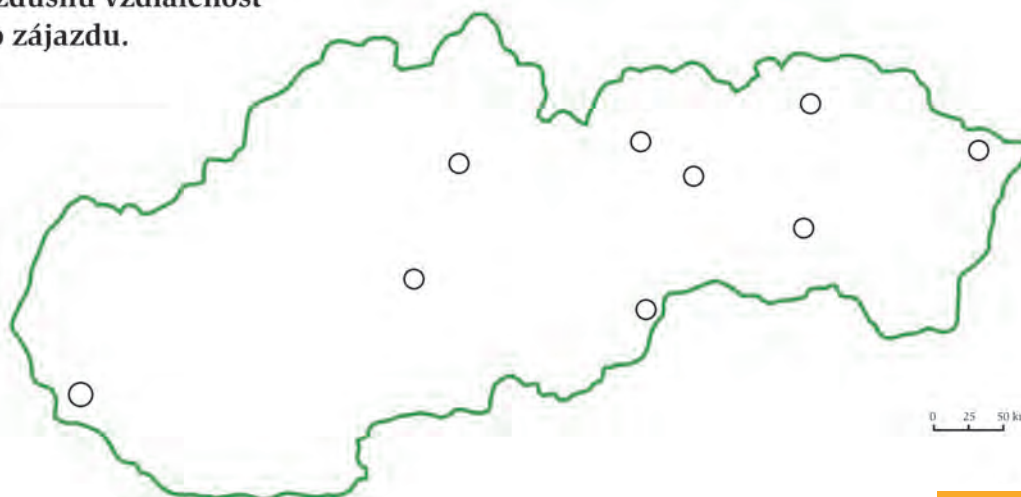

5. Cestovná kancelária ABC ponúka pre zahraničných návštevníkov poznávací zájazd s názvom „Po tajomstvách slovenských kultúrnych a prírodných lokalít UNESCO“.

1. deň - Prílet na bratislavské letisko a transport do Banskej Štiavnice. Večerná prehliadka mesta. Ubytovanie.
2. deň - Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia. Transport do Vlkolínca (časť Ružomberka) - pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry. Ubytovanie v Ružomberku.
3. deň - Transport do Kežmarku. Prehliadka jedného z drevených kostolíkov. Transport na Spišský hrad. Prehliadka hradu. Transport do Bardejova. Prehliadka mesta. Ubytovanie.
4. deň - Transport do Národného parku Poloríny (obec Ruské). Túra v priestore Karpatských bukových lesov. Ubytovanie v Košiciach.
5. deň - Prehliadka Dómu sv. Alžbety a centra Košíc. Transport do Domice. Prehliadka jaskyne. Transport na bratislavské letisko. Odlet.

- a) K obrázkom priradiť navštívené miesta.
- b) Jedna z pamiatok na obrázkoch nepatrí do Zoznamu UNESCO. Ktorá?
- c) Na mape sú zobrazené všetky lokality, ktoré zahraniční hostia navštívia. Pomenujte ich a pospájajte čiarou so značením smeru tak, ako boli zaradené v programe.
- d) Vypočítajte priamu vzdušnú vzdialenosť celej trasy poznávacieho zájazdu.
- e) Ako sa nazýva krajské územie, ktorého súčasťou je jaskyňa Domica?
- f) V jednej zo zastávok boli návštevníci veľmi blízko hraníc dvoch susedných štátov Slovenska súčasne. V ktorej zastávke to bolo? Ktoré susedné štáty to boli?
- g) V blízkosti hraníc ktorého štátu sa nachádza jaskyňa Domica? Ak je na Slovensku 11:00 hod., koľko hodín je v tomto okamihu v tomto štáte?

1. Do mapy doplňte názvy

a) povrchových celkov: *Malopoľská vrchovina, Mazovská nížina, Mazurská jazerná pahorkatina, Pomoranská jazerná pahorkatina, Sliezska nížina, Tatry, Veľkopoľská nížina.*

b) vodných plôch: *Baltské more, Gdanská zátoka, Pomoranská zátoka.*

c) riek: *Odra, Visla.*

d) vyznačených miest.

e) susedných štátov.

Vyfarbite vlajku.

2. Vytvorte logické dvojice.

A. Čenstochová	1. Koncentračný tábor Auschwitz-Birkenau
B. Krakov	2. Kresťanské pútnické miesto
C. Osvienčim	3. Národný park
D. Słowiński	4. Kráľovský hrad na návrší Wavel

A -   B -   C -   D -

3. Prečiarknite tie mestské sídla, ktoré nie sú súčasťou tzv. katovickej konurbácie.

Bytom, Gliwice, Chorzów, Katowice, Legnica, Poznaň, Rzeszów, Sosnowiec, Zabrze

4. Vyznačte, ktoré z nasledujúcich tvrdení sú pravdivé (P) a ktoré nepravdivé (N).

- Väčšina Poliakov je veriaca rímskokatolíckej cirkvi.
- Poľsko je najľudnatejší sused Slovenska.
- Juh Poľska je hustejšie zaľudnený než pobrežie Baltského mora.
- Poľsko je rozlohou najväčším štátom strednej Európy.

5. Spojte poľskú osobnosť s povolaním.

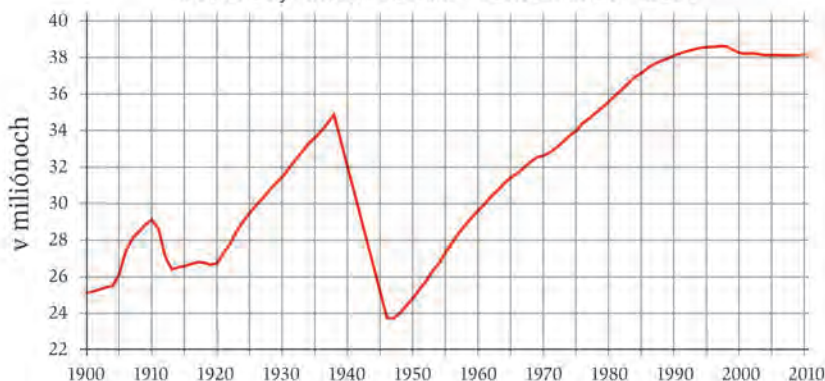
Fryderyk Chopin	pápež
Karol Wojtyła	astronóm
Mikuláš Kopernik	hudobný skladateľ

6. a) Dopln podľa grafu, v ktorom desaťročí 20. storočia:

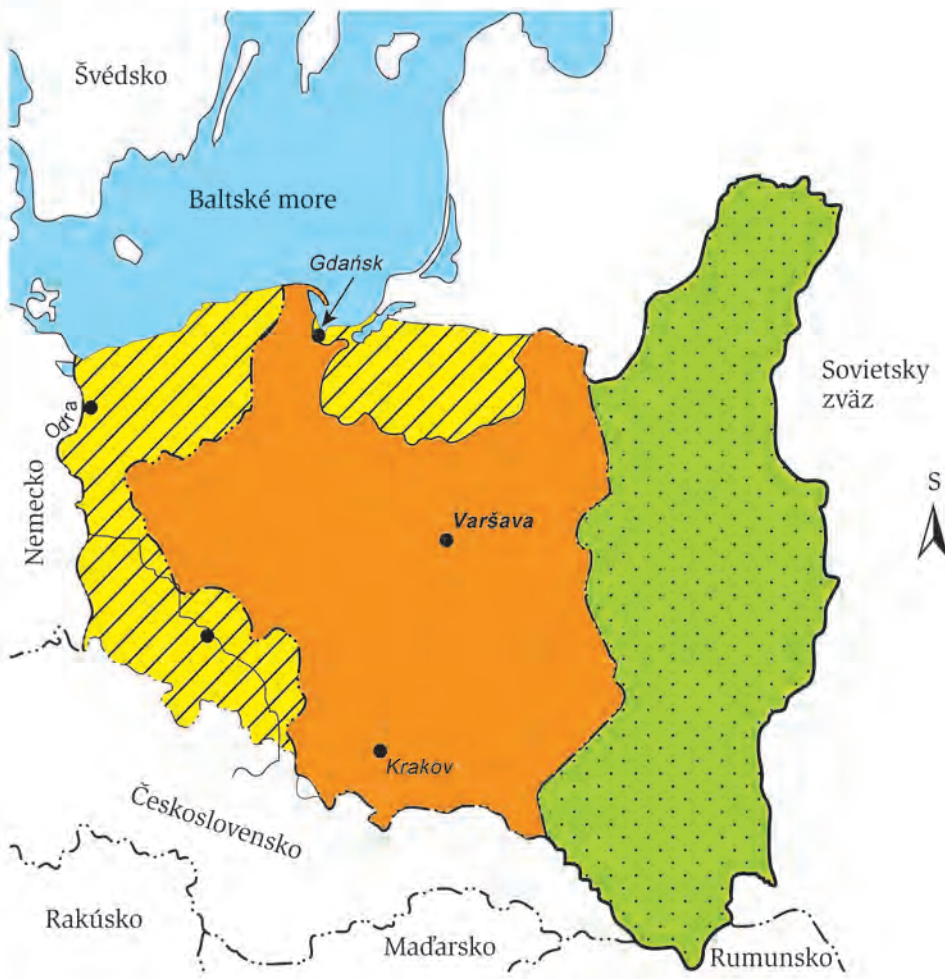
- ♦ bol počet obyvateľov Poľska najnižší?
- ♦ začal najprudší pokles počtu obyvateľov?
- ♦ dosiahol počet obyvateľov najvyššiu hodnotu?

Počet obyvateľov Poľska v rokoch 1900 – 2010

- b)** Aký je rozdiel počtu obyvateľov v 1905 a 2005?
- c)** Zistite súčasný počet obyvateľov Poľska.

Podľa medzinárodných dohôd ku koncu 2. svetovej vojny (1945) bolo rozhodnuté, že územie Poľska bude „posunuté“ smerom na západ. Pôvodné územie Poľska (na mape - oranžová, zelená) zmenilo svoju podobu (oranžová, žltá). Východné územia (zelená) zabral Sovietsky zväz (Rusko), západné územia (žltá) boli odňaté Nemecku.

7. a) Mestá Brest, Elbląg, Gdansk, Lvov, Štetín, Vroclav roztriedte na tie, ktoré pred rokom 1945 patrili:

- ♦ Poľsku
- ♦ Nemecku

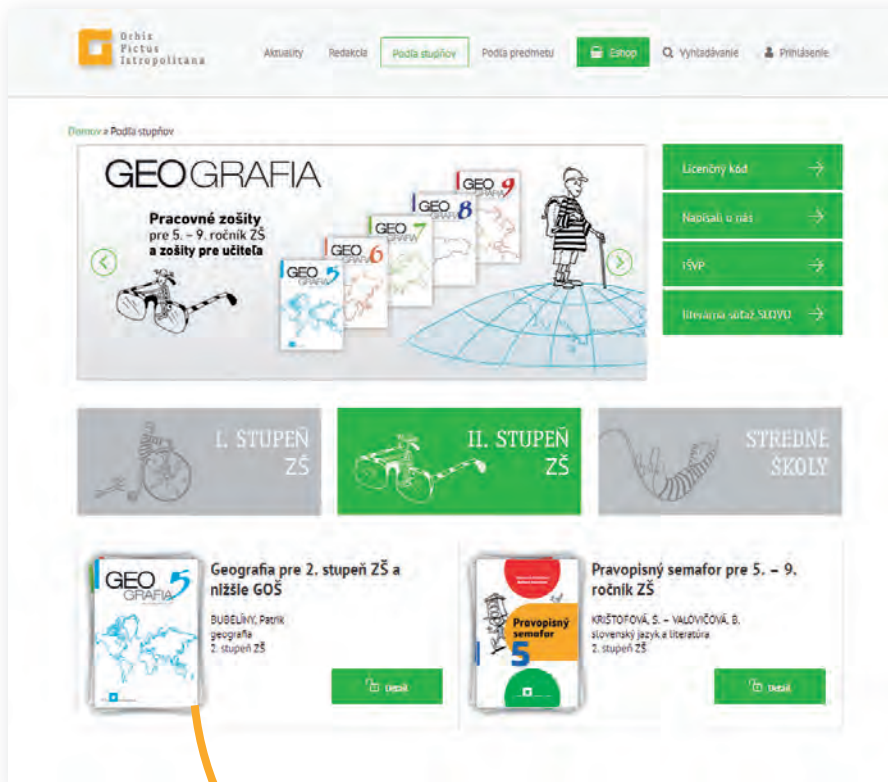
b) S koľkými štátmi Poľsko:

- ♦ susedilo pred rokom 1945?
- ♦ susedí v súčasnosti?

GEOGRAFIA online

- ◆ mapy a schémy
- ◆ návrhy aktivít
- ◆ zoznam QR kódov
- ◆ a ďalšie materiály

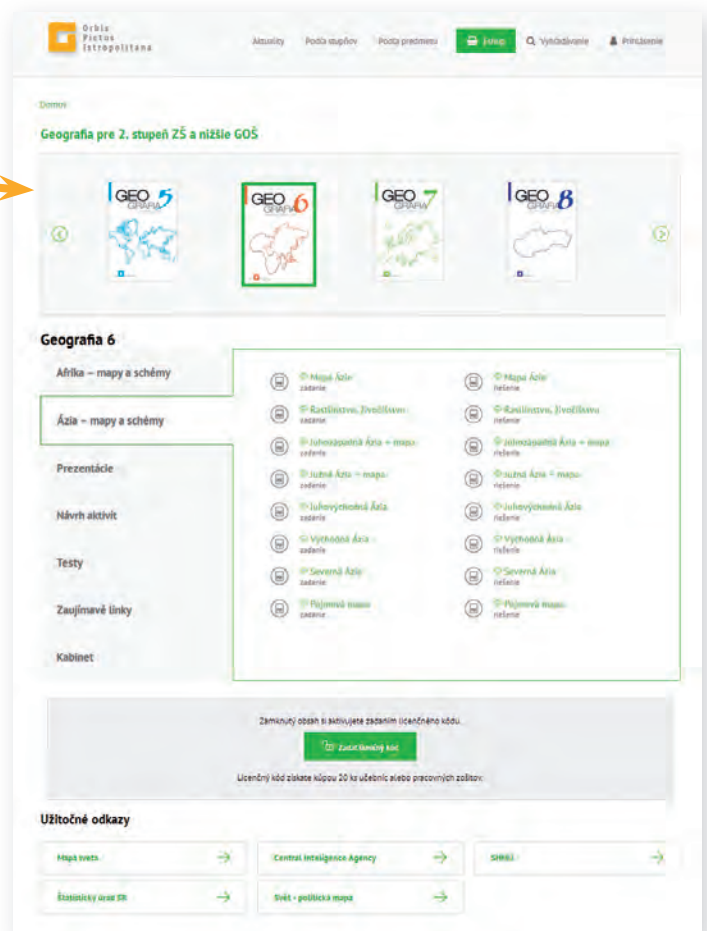
20 ks

Licenčný kód

ZADARMO

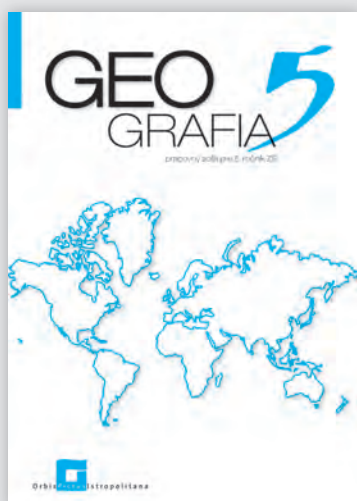
Ako funguje licencia?

Ak chcete sťahovať voľný obsah, zaregistrujte sa. Zamknutý obsah si aktivujete zadaním licenčného kódu. Licenčný kód získate kúpou 20 ks pracovných zošitov v našom e-shope.

GEO GRAFIA

Zošíť pre žiaka

Zošíť pre učiteľa

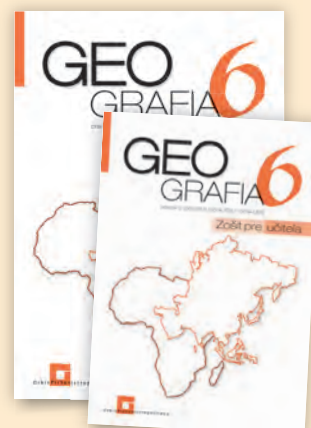
5. ročník
SVET

Objednávajújte na
www.orbispictus.sk

 Orbis Pictus | Stropolitana

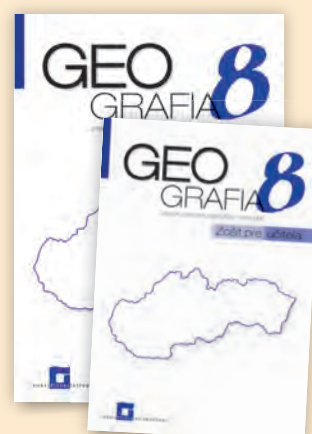
séria pracovných zošitov
pre 2. stupeň ZŠ a nižšie GOŠ

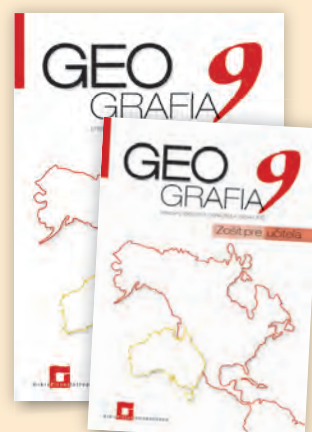
6. ročník
AFRIKA,
ÁZIA

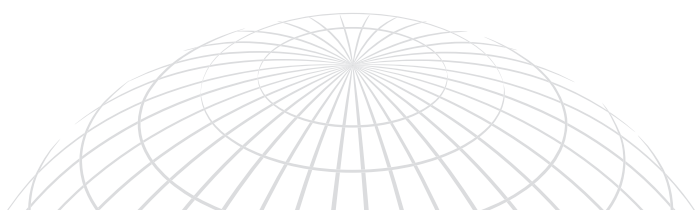
7. ročník
EURÓPA

8. ročník
SLOVENSKO

9. ročník
AMERIKA,
AUSTRÁLIA
A OCEÁNIA

Učebnice,
z ktorých sa (mi)
dobro učí!

GEOGRAFIA

séria pracovných zošitov pre 2. stupeň ZŠ a nižšie GOŠ

Z recenzií

„Úlohy majú široké využitie vo vyučovacom procese, dajú sa zadať ako motivačné a aktivačné úlohy, pri sprístupňovaní nového učiva, precvičovaní alebo ako domáca úloha. Autor nezabudol na rozvíjanie kompetencií žiakov pri práci s mapou – zakresliť do mapy, čítanie mapy, usporiadanie miest podľa mapy... Primeraným spôsobom interpretuje prostredie iných krajín.“

Mgr. Zuzana Lenhartová

„Pozitívom diela je aj začlenenie úloh zameraných na rozvoj nielen prírodovednej gramotnosti, ale i čitateľskej, informačnej a digitálnej gramotnosti, ako i z pohľadu žiakov netypické prepojenie geografie s každodenným životom (napr. úlohy cestovateľského, športového charakteru, využívanie obrazových zdrojov, rôznych štatistických údajov a pod.).“

PaedDr. Misroslava Košťálová

„Dielo je doplnkovým pracovným zošitom k existujúcim učebným materiálom. Obsahuje množstvo úloh na precvičovanie učiva. Oproti iným, podobne koncipovaným pracovným zošitom, však prináša aj početne rozsiahlu skupinu zadaní, úloh a cvičení, ktoré významnou mierou rozširujú toto učivo.“

RNDr. Štefan Karolčík, PhD.

„Zaujímavosť zošita zvyšujú aj úlohy, kde žiaci pracujú s rôznorodými a pestrými fotografiami z reálneho života a z rôznych významných udalostí. Aktuálne fotografie vedia žiakovi napomôcť sa viac priblížiť k danej tematike.

Zaradenie textov, ktoré opisujú skutočné a zaujímavé udalosti taktiež budú slúžiť ako motivácia. Žiaci si ľahšie zapamätajú informácie podané takouto formou. Prostredníctvom riešení úloh k textu si vedomosti získajú a zapamätajú takouto nenápadnou a nenáročnou formou.“

Mgr. Milan Urbánek

„Informácie v pracovnom zošite sú aktuálne k danému stavu a úrovni vedeckého poznania, zodpovedajú odbornej správnosti. Prácu na riešení niektorých úloh uľahčuje tabuľka obsahujúca základnú štatistiku k jednotlivým štátom.“

Mgr. Jaroslav Kržka